

Алексеева Эльвира Петровна
воспитатель МАДОУ «Майинский ЦРР-д/с «Кэнчээри»,
села Майя, Мегино-Кангаласского улуса
конспект занятия для детей подготовительной группы

Тема: «**Быһыы туһунан билиини чингэтии**»

Бэлэмнэнии бөлөх оҕолоругар ахсаан дьарыга

Тема: «Быһыы туһунан билиини чингэтии»

Сыала: Геометрической быһыылар тустарынан оҕолор өйдөбүллэрин чопчулааһын.

Соруктара:

Үөрэтэр: 1-тэн 10-на диэри уонна 10-тан 1-гэ диэри төттөрү ааҕары салгыы үөрэтии, чыһыла көппүтүн буларга, хайысханы араарар дьобурдарын салгыы эрчийии (үөһээ, аллараа, ханас, уна).

Сайыннарар: Болҕомтолоох буолууну сайыннарыы, мэһийиигэ араас кыыллар уратыларын сөпкө онорору чингэтии.

Иитэр: мэһийии үөрүйэхтэрин, ньымаларын туттан коллективынан бииргэ куолаан айымньылаах композицияны айан онорууга иитии.

Үөрэх уобаластара: оҕо уопастыбаҕа сылдыарын – бодоруһарын сайыннарыы, билэр – көрөр дьобурун сайыннарыы, тылын – өһүн сайыннарыы, кэрэни өйдүүр дьобурун сайыннарыы, этин – сиинин сайыннарыы.

Дьарык барыта:

- Оҕолор, кэлбит ыалдыттарбытын кытта дорооболоһуоххайыҥ.
- Уонна бары сиэттиһэн төгүрүччү туран, дьарыкпыт таһаарыылаахтык аастын диэн, бэйэ-бэйэбитигэр мичээрдэ бэлэхтэһиэххэ.
- Оҕолоор, бүгүн нэдиэлэбит ханнык күнэй?
- Саамай сөп, вторник (оптуорунньук), ол аата бүгүн биһиэхэ ханнык дьарык буоларый?
- Сөп, маладьыастар.
- Мин эһигини бүгүн зоопаркаҕа баран кыыллары кытта билсигэргэ ынырабын. Ол иннинэ бастаан сорудахтары толоруохтаахпыт. Сөбүлэһэбит?
- Бастакы сорудахпыт «*Миэстэбин бул*».
- Ыһыллыбыт сыппаралары ылан 1-тэн 10-на дылы миэстэбитин булан турабыт.

Музыка тыһаан бүттэбинэ бары сөпкө миэстэбитин булан турбут буолуохтааххыт.

Музыка холбуубун, араарабын.

Сөпкө турбуттарын чингэтэн 1-тэн 10-на диэри ахсаан аахтарабын.

– Оџолор, аны төттөрү 10-тан 1-гэ дылы миэстэџитин булан туруохтааххыт.

Музыка холбуубун, араарабын. Сөпкө турбуттарын чингэтэн 10-тан 1-гэ диэри ахсаан аахтарабын.

– Остуолга миэстэлэргитигэр баран олорун. Эһиги иннигитигэр геометрической быһыылар сыталлар. Ханнык быһыылар сыталларын хатылыаџын эрэ (түөрт муннук, үс муннук, көнө муннук, ньолбуһах, төгүрүк, ромб).

– Оџолор, болџойон истин, уонна бу сытар илиискэ быһыыларгытын сөпкө ууруохтааххыт.

– Ньолбуһаџы көнө муннуктан ханас диэки уурун, ол эрээри үс муннуктан уна диэки буолуохтаах.

– Бэйэџит эппиэкидин бу холобуру кытта тэннээн көрүн.

Сөптөөх эппиэти слайдаџа көрдөрөбүн.

Сөпкө онорбуккут дуо? Сыыспыттар көннөрүн.

– Салгыы, болџойон истэбит. Түөрт муннугу ромбиктан ханас диэки уурабыт, ол эрээри төгүрүктэн уна диэки буолуохтаах.

Сөптөөх эппиэти слайдаџа көрдөрөбүн.

– Эмиэ эппиэкидин бу холобуру кытта тэннээн көрүн.

– Ким сыыспыт көннөрөр.

– Оџолор, салгыы соруудахпытын толоробут.

– Эһиги иннигитигэр 10 суоттуур мастар сыталлар. Эһиги бу 10 маһы барытын туһанан 3 тэн түөрт муннугу оноруохтааххыт.

Сөптөөх эппиэти слайдаџа көрдөрөбүн.

– Холобуру кытта тэннээн көрүн. Барыгытыгар табылынна дуо?

– Билигин иннигитигэр илиискэ баар таблицаны көрөбүт уонна толору төгүрүк тахсарыгар сөптөөх чаастарын кириэһинэн бэлиэтээн.

Слайдаџа паровозтары көрдөрөбүн.

Оџолор көппүт чыыһылалары ааттыахтаахтар.

– Оџолор, көрүн эрэ, ханнык чыыһыла көппүтүй?

– Онтон бу паровозка ханнык чыыһыла суоџуй?

Ити курдук паровозтардаах 3 слайда көрдөрөбүн.

1 кл хангас диэки 1 кл уна диэки

4 кл үөһээ 2 кл үөһээ

1 кл хангас диэки 2 кл уна диэки

1 кл үөһээ 2 кл аллараа

1 кл хангас диэки 1 кл уна диэки

1 кл үөһээ 2 кл үөһээ

3 кл хангас диэки 1 кл уна диэки

3 кл аллараа 2 кл аллараа

5 кл хангас диэки 1 кл уна диэки

6 кл аллараа 5 кл үөһээ

1 кл уна диэки 1 кл уна диэки

2 кл үөһээ 3 кл аллараа

1 кл уна диэки 2 кл уна диэки

2 кл аллараа 1 кл үөһээ.

Слон тахсыахтаах.

– Туох табыста оҕолор?

– Оҕолоор, сылайдыгыт дуо? Кыратык сынньанан оонньоон ылыаҕын. Манна миэхэ чугаһаан.

– Музыка тыаһыаҕа, тохтоотоҕуна, сыппара көрдөрүөм, эниги хас сыппарыны көрдөрөбүн да, оччо буолан пааралаһан туруортааххыт.

– Оҕолор, дьэ билигин бары хараххытын симин уонна өйбүтүгэр зоопаркаҕа сылдьабыт диэн онорон көрүн. Ханнык кыыллары көрдүгүт?

– Оҕолоор, сөбүлүүр кыылларгытын сыбаан онорон, бэйэбит зоопарка оноробут дуо?

– Чэ, сағалаан. Эниэхэ көмө буоллун диэн аҕыйах кыыыллары көрдөрө ағаллым.

Кыыллары көрдөрөбүн.

Мэһийэргэ ыарырбаттар оҕолорго көмөлөһөбүн

Оҕолор мэһийэр кэмнэригэр түмүк оноробун.

– Оҕолор ханнык геометрической быһыылары бүгүн хатылаатыбыт?

- Бары бииргэ *1-тэн 10-на дылы уонна төттөрү 10-тан 1-гэ дылы аабыабын.*
- Графическай диктанна ханнык кыылы таһаарбыппытый?
- Оҕолор, дьарыкка саамай тугу өйдөөн хааллыгыт?
- Дьарыкка ханнык соруудаҕы ыарахан дии санаатыгыт?
- Мэһийбит кыылларбыт фигуркаларын көрүөбүһ.
- Оҕолоор. биһиги зоопаркабытыгар ханнык кыыллар баалларый?
- Манан бүгүһнү дьарыкпыт бүтэр, барыгытыгар махтанабыһ!